

Sygn. akt I CSK 2522/22

POSTANOWIENIE

Dnia 24 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marcin Krajewski

w sprawie ze skargi R. L.

z udziałem Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Krakowie,

przy uczestnictwie Skarbu Państwa - Prezydenta Miasta Krakowa, J. K., G. B., R.

B., kuratora spadku po J. F. – M. T.,

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego dla Krakowa-Podgórze w Krakowie z 8 czerwca 2015 r., sygnatura akt XII Ns 392/15/P, o uznaniu za zmarłego,

na posiedzeniu niejawnym 24 stycznia 2023 r. w Izbie Cywilnej w Warszawie,

na skutek skargi kasacyjnej kuratora spadku po J. F. – M. T. od postanowienia Sądu Okręgowego w Krakowie

z 14 września 2021 r., sygn. akt II Ca 2701/20,

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2) zasądza od kuratora spadku po J. F. – M. T. na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 270 (dwieście siedemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego;

2) zasądza od kuratora spadku po J. F. – M. T. na rzecz J. K. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 14 września 2021 r. Sąd Okręgowy w Krakowie oddalił apelację R. L. i kuratora spadku po J. F. – M. T. od postanowienia Sądu Rejonowego dla Krakowa-Podgórze w Krakowie oddalającego skargę o wznowienie postępowania w sprawie o uznanie za zmarłego J. F.

Skargę kasacyjną od powyższego orzeczenia wywiódł kurator spadku, wnosząc o przyjęcie jej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. O oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, zdaniem skarżącego, świadczy fakt nieprzeprowadzenia postępowania dowodowego z urzędu, co doprowadziło do błędnego stwierdzenia, że J. F. i J. F.1 to dwie różne osoby, a nie jedna, posługująca się dwoma imionami.

Odpowiedź na skargę kasacyjną wniosła uczestniczka J.K., domagając się odrzucenia skargi lub odmowy jej przyjęcia do rozpoznania, a w każdym wypadku zasądzenia na jej rzecz zwrotu kosztów postępowania.

Odpowiedź na skargę kasacyjną złożył także Skarb Państwa – Prezydent Miasta Krakowa, domagając się odmowy przyjęcia skargi do rozpoznania i zwrotu kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, wyrażającym się w szczególności w konieczności zapewnienia jednolitej wykładni i jednolitego stosowania prawa.

Skarżący oparł wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., tj. oczywistym uzasadnieniu skargi. Przesłanka ta byłaby spełniona, gdyby zaskarżone orzeczenie zapadło z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad

obowiązujących w praworządnym państwie, widocznym bez konieczności prowadzenia bardziej szczegółowej analizy. Uznanie oczywistej wadliwości orzeczenia wymaga wykazania jego sprzeczności z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni i niepozostawiającymi sądowi swobody oceny albo z podstawowymi zasadami orzekania (zob. postanowienia SN: z 20 marca 2019 r., I CSK 475/18; z 11 kwietnia 2018 r., IV CSK 506/17; z 16 kwietnia 2018 r., IV CSK 529/17; z 18 kwietnia 2018 r., II CSK 728/17; z 15 maja 2018 r., II CSK 2/18; z 10 maja 2018 r., I CSK 798/17; z 23 maja 2018 r., I CSK 36/18; z 29 maja 2018 r., I CSK 42/18; z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18; z 16 kwietnia 2018 r., IV CSK 534/17; z 12 marca 2018 r., III CSK 291/17; z 22 kwietnia 2016 r., V CSK 650/15).

Skarżący nie wykazał oczywistej wadliwości zaskarżonego orzeczenia w powyższym rozumieniu. W szczególności nie można uznać, że oczywiście uzasadniony jest zarzut nieprzeprowadzenia postępowania dowodowego z urzędu. Regułą jest przeprowadzanie dowodów na wniosek stron, a dopuszczanie ich z urzędu stanowi wyjątek od tej zasady. Stosowanie tego wyjątku pozostawione jest dyskrecjonalnej władzy sądu, na co wyraźnie wskazuje użyty w art. 232 zdanie 2 k.p.c. zwrot "sąd może". Z tego powodu nieprzeprowadzenie dowodu z urzędu z reguły nie stanowi uchybienia, które mogłoby zostać skutecznie wytknięte w skardze kasacyjnej (zob. np. uchwałę składu siedmiu sędziów SN z 19 maja 2000 r., III CZP 4/00, OSNC 2000, Nr 11, poz. 195).

Choć w postępowaniu nieprocesowy sąd jest uprawniony do podejmowania w nim pewnych czynności procesowych z urzędu, w tym także w ramach postępowania dowodowego, to jednak skorzystanie z takiego instrumentu również w tym przypadku zależne jest od oceny sądu. Nie można zatem zarzucać sądowi oczywistego naruszenia przepisów postępowania tylko z tego względu, że w okolicznościach sprawy nie uznał za zasadne prowadzenia szerszego postępowania dowodowego z urzędu, przyjmując, że zgromadzony materiał dowodowy pozwala na wydanie prawidłowego rozstrzygnięcia. W postępowaniu nieprocesowym, tak jak w procesie, podmiot, który z danego faktu chce wywodzić skutki prawne, zobowiązany jest go wykazać. Skarżący miał możliwości oferowania sądowi dowodów dla poparcia swojego stanowiska w sprawie, a sąd ocenił

zaoferowane dowody i mając na uwadze całokształt okoliczności sprawy, wydał stosowne rozstrzygnięcie. Nie można przy tym oczekiwać od sądu, aby wbrew wnioskowi płynącemu z już zgromadzonego materiału dowodowego poszukiwał dalszych dowodów dla uzasadnienia poglądu uczestników na sprawę.

Z tych przyczyn należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 3, art. 98 § 1 i 3, art. 99, 108 § 1 w zw. z art. 398²¹ i 13 § 2 k.p.c. oraz art. 32 ust. 3 ustawy o Prokuraturze Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej. Suma zwrotu kosztów określona została na podstawie § 8 ust. 1 pkt 28 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 i § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.